

ELŐTERJESZTÉS

Dombóvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2020. szeptember 30-i ülésére

Tárgy: A Dombóváron működő kulturális intézmények integrált formában való működtetésére irányuló vizsgálat eredménye

Előterjesztő: Kerényi Zsolt alpolgármester

Készítette: Közvetlen jegyzői feladatellátás

Tárgyalta: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
Humán Bizottság

Tanácskozási joggal meghívott: -

Készítő részéről ellenőrizte:
dr. Szabó Péter jegyző

Költségvetési, pénzügyi-gazdálkodási szempontból ellenőrizte:
Győrfiné Hahner Timea irodavezető, Pénzügyi Iroda

Törvényességi szempontból ellenőrizte:
dr. Szabó Péter jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

I.

A Dombóvári Városszépítő és Városvédő Közhasznú Egyesület (továbbiakban: *Egyesület*) 2020. február 18. napján érkezett levelében kérte Dombóvár Város Önkormányzatától (továbbiakban: *Önkormányzat*), hogy a településen jelenleg az Önkormányzat fenntartásában működő, szervezetileg a Földi István Könyvtárhoz tartozó Dombóvári Helytörténeti Gyűjtemény működtetési jogát adja vissza az Egyesületnek.¹

A Földi István Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény (továbbiakban: *Könyvtár és Gyűjtemény*) fenntartója az Önkormányzat. Szintén Önkormányzati forrásokból működő közintézmény² a településen a Tinódi Ház Közművelődési Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (továbbiakban: *Tinódi Ház*).

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: *Mötv.*) 13. § (1) bekezdés 7. pontja szerint, a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen: kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása.

Az Önkormányzat tehát jelenleg két szervezetet (a Könyvtár és Gyűjtemény a nyilvános könyvtári és a közgyűjteményi feladatok ellátására, illetve a Tinódi Ház a közművelődési alapszolgáltatások nyújtására) működtet az Mötv.-ben előírt kulturális közfeladatai biztosítására.

Az Egyesület kérelme nyomán felmerült, hogy az Önkormányzat a két intézmény összevonásával esetleg hatékonyabban és gazdaságosabban tudná ellátni az Mötv.-ben meghatározott (kulturális vonatkozású) közfeladatait. Az összevonás háttérének és hatásainak vizsgálatára a Képviselő-testület a 70/2020. (VI. 30.) Kt. határozatában úgy döntött, hogy elrendeli a nyilvános könyvtári, valamint a muzeális és a közművelődési feladatok egy intézmény keretében való ellátása, ezáltal a működés ésszerűsítése érdekében a Földi István Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény, valamint a Tinódi Ház Közművelődési Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság integrált formában történő működtetése lehetőségének vizsgálatát.

¹ A Gyűjtemény működtetése 2017. május 1. napjától az Önkormányzat által fenntartott, akkori nevén Dombóvári Tinódi Könyvtárhoz került, így a nyilvános könyvtári és a közgyűjteményi feladatok egy intézményben - két helyszínen - kerültek összevonásra.

² A Tinódi Ház Nonprofit Kft. – mint az Önkormányzat által a közfeladat ellátására létrehozott gazdasági társaság – és az Önkormányzat között 2019. július 1-jétől határozott idejű, 2024. december 31. napjáig szóló közművelődési megállapodás jött létre a feladatellátással kapcsolatos aspektusok rendezésére.

A határozat végrehajtása érdekében az Önkormányzat felkérte Czink Juditot, a Tamási Művelődési Központ és Könnnyü László Könyvtár – mint integrált formában működő kulturális intézmény (kölségvetési szerv) – igazgatóját, hogy a Dombóváron működő, kulturális feladatellátást biztosító önkormányzati szervezetek integrált működtetésének lehetőségét a jogszabályi háttér, a humánerőforrás- és kölségvetési gazdálkodás, az intézményüzemeltetés és - legfőképp - a feladatellátás eredményessége szempontjából vizsgálja meg és tegyen javaslatot az átszervezés szervezeti formájára.

A szakmai vélemény az előterjesztés mellékletét képezi.

II.

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (továbbiakban: **Kultv.**) 77. § (4) bekezdése értelmében, az állam, a települési önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzat vagy az önkormányzati társulás által fenntartott közművelődési intézmény az állam vagy az önkormányzat 100%-os tulajdonában álló nonprofit gazdasági társaságként vagy kölségvetési szervként működik.

A térségben több olyan kulturális intézmény is található, ahol a közművelődési feladatokat az önkormányzat nonprofit korlátolt felelősségű társaság fenntartásával biztosítja a település lakossága számára (pl.: Paksi Közművelődési Nonprofit Kft. és Szekszárdi Közművelődési Nonprofit Kft.). Gazdasági társaság útján történő feladatellátás esetén az önkormányzat a feladatellátásra létrehozott – 100%-ban önkormányzati tulajdonban álló – szervezettel közművelődési megállapodást köt, melyben szabályozza az önkormányzat által biztosított forrásokkal való elszámolás kötelezettségét és meghatározza, hogy mely esetekben kötelező az alapító önkormányzat képviselő-testületének jóváhagyása a források felhasználása tekintetében. Egyebekben a gazdasági társaság működése az alapító befolyásától mentes, az alapító jogosultsága és kötelezettsége a jogszerű és gazdaságos működés felügyelete (a felügyelő-bizottság közreműködésével).

A közművelődési kölségvetési szerv az önkormányzat – mint fenntartó – kölségvetéséből elkülönített keret erejéig gazdálkodhat és mind a pénzügyi döntéseire, mind a szakmai munkát nem érintő tevékenységére az önkormányzat jelentős befolyást gyakorol. A fenntartó jogosultsága és kötelezettsége az irányítás és a felügyelet teljes köre.

Az elkészült szakmai vélemény 5. pontjában (24. oldal) határozott javaslatként fogalmazódik meg, hogy az Önkormányzat a Kultv. alapján a muzeális intézményekkel, a nyilvános könyvtári ellátás biztosításával és a közművelődés támogatásával összefüggő önkormányzati feladatokat közös szervezetben, kölségvetési szervként lássa el. A javaslat kiterjed arra is, hogy az integráció után létrejövő közös szervezet „élén” a Földi István Könyvtár álljon, és a Tinódi Ház és a Helytörténeti Gyűjtemény legyenek a szervezet tagintézményei.

A Kultv. 78/I. § (1) bekezdése kimondja, hogy megyei jogú városban, városban, fővárosi kerületben a települési önkormányzat a 77. § (1) bekezdésében foglalt feladat ellátása során közművelődési intézményt biztosít. (...)³

A Kultv. 67. §-a szerint, a tizenötezer fő feletti lakosságú városokban elsősorban önálló intézményben kell a nyilvános könyvtári ellátást biztosítani. A nyilvános könyvtári ellátást biztosító intézmények összevonása más intézménnyel csak szakmai vagy jelentős gazdálkodási előnyök kimutatása esetében indokolt.

Czink Judit szakmai véleményében számos indokot sorakoztat fel az integrált közművelődési intézmény létrehozása mellett (25-26. oldal)

Amennyiben a Képviselő-testület – Czink Judit javaslatának megfelelően – költségvetési szervbe kívánja integrálni a közművelődési, nyilvános könyvtári és közgyűjteményi funkciókat, akkor több, egymással összefüggő döntést is meg kell hoznia a későbbiekben a jogszabályban előírt vélemények kikérését követően:

1. A gazdasági társaságként (nonprofit korlátolt felelősségű társaság) működő Tinódi Házzal kötött közművelődési megállapodást meg kell szüntetni, hogy a közművelődési feladatok a Könyvtár és Gyűjtemény feladatai közé integrálhatóak legyenek.⁴
2. A Könyvtár és Gyűjtemény alapító okiratának módosítása szükséges, hogy az új közfeladat (az önkormányzati rendelet szerinti közművelődés alapszolgáltatások ellátása) belekerüljön. Ez a lépés több változást is hoz, mivel pl. intézmény neve is szükségszerűen változik (a művelődési ház kifejezést tartalmaznia kell). Meg kell határozni a kibővített intézményi létszámot, rendelkezni kell a Tinódi Ház munkavállalóinak foglalkoztatásáról, illetve az átszervezett költségvetési szerv szervezeti és működési szabályzatát is jóvá kell majd hagyni.
3. Dönteni kell a Kft.-t érintő egyéb aspektusokról, nem mellékesen a vagyonhasználatról (pl.: a közművelődési feladatellátáshoz kapcsolódó ingóságok a cég vagyonát képezik), az épület további üzemeltetéséről. Az

³ A Kultv. 50. § (1) bekezdése szerint, a muzeális intézmény fenntartója az a természetes személy vagy jogi személy, amely biztosítja a muzeális intézmény folyamatos és rendeltetésszerű működéséhez szükséges feltételeket.

A Kultv. 64. § (1) bekezdése értelmében, a települési könyvtári ellátás biztosítása a települési önkormányzatok kötelező feladata.

A Kultv. 76. § (1) bekezdése szerint, a települési önkormányzat kötelező feladata a helyi közművelődési tevékenység támogatása.

⁴ A közművelődési megállapodás megszüntetése maga után vonja a jelenleg a Tinódi Ház alkalmazásában lévők munkaszerződésének módosítását, illetve az intézmény fennálló, a következő évre is áthúzódó szerződéseinek és kötelezettségvállalásainak felülvizsgálatát.

ügyvezetői megbízás az év végén lejár, így e tekintetben mindenképpen szükséges határozni.

4. Módosítani kell az önkormányzat közművelődési rendeletét is a feladatellátás kereteinek átalakítása kapcsán.

A tervezett céldátum 2020. január 1-je, így a végleges döntéseket legkésőbb november folyamán meg kell hozni.

III.

A Kultv. 78/J. § (1) bekezdése értelmében, közművelődési intézmény - ideértve a közművelődési megállapodás keretében működtetett intézményt is - létesítése, átszervezése, megszüntetése, valamint tevékenységének 2 hónapon túli szüneteltetése esetén a testületi döntés meghozatala előtt 30 nappal a miniszter és a 82. § szerinti Közművelődési Kerekasztal véleményét be kell szerezni, és annak tartalmát a képviselőtestülettel ismertetni kell.⁵ A törvény értelmében átszervezésnek minősül minden olyan fenntartói döntés, amely az alapító okiratnak vagy a közművelődési megállapodásnak a közművelődési intézmény megnevezésében, székhelyében, a közművelődési feladatellátást érintő telephelye megjelölésében vagy törlésében, a közművelődési intézmény alaptevékenységében, a közművelődési feladatellátást érintő kormányzati funkciók, illetve a közművelődési alapszolgáltatások megjelölésében vagy törlésében következik be. Nem minősül átszervezésnek a jogszabályváltozásból eredő kötelező módosítás, illetve az olyan vagyont érintő döntés, amely vagyon a feladatellátáshoz a továbbiakban nem szükséges.

A Kultv. 69/A. §-a alapján pedig a *települési* és megyei hatókörű városi könyvtárak átszervezésével és megszüntetésével kapcsolatos intézkedésekhez a miniszter véleményét előzetesen ki kell kérni. E tekintetében átszervezésnek minősül minden olyan fenntartói döntés, amely az intézmény megnevezésének, fenntartójának, illetve *alaptevékenységének* módosulásával jár, kivéve a jogszabályváltozásból eredő kötelező módosítást. A három alapfeladatot (könyvtár, helytörténeti gyűjtemény, művelődési ház) ellátó integrált kulturális intézmény létrehozásához vezető út első lépése a kultúráért felelős miniszter véleményének beszerzése mind a könyvtárátszervezés, mind a közművelődési feladatellátás átstrukturálását (közművelődési megállapodás helyett közvetlen önkormányzati fenntartású közművelődési intézmény) illetően.

Fentiek alapján javaslom önkormányzati közművelődési feladatokat is ellátó integrált kulturális intézményé való átszervezésének kezdeményezését a Földi István Könyvtár

⁵ A Kultv. lehetőségként fogalmazza meg a Közművelődési Kerekasztal létrehozását és bár az Önkormányzat a helyi közművelődési feladatok ellátásról szóló 3/2019. (I. 31.) önkormányzati rendeletében kinyilvánítja, hogy szorgalmazza a Közművelődési Kerekasztal felállítását és megalakulása esetén segíti tevékenységét (8. § (1) bekezdés), ám a városban működő közművelődési célú egyesületek eddig nem éltek ezzel a lehetőséggel.

és Helytörténeti Gyűjteménynek, illetve ezzel összefüggésben a Tinódi Ház Nonprofit Kft.-vel fennálló, közművelődési intézmény működtetésére irányuló közművelődési megállapodás megszüntetését. Ez nem fogja jelenteni egyben a cég megszüntetését (gazdasági társaság költségvetési szervbe nem olvadhat be), de magától értetődően át kell gondolni a szerepét, illetve az ingatlan üzemeltetésének kérdését, mivel az épület jelentős részét most egy hosszútávú szerződés alapján működteti a Nonprofit Kft. A feladatok átvétele az ellátásban résztvevő dolgozók továbbfoglalkoztatását is jelenti, az új törvényi szabályozás miatt immár kizárólag munkaviszonyban. Egyelőre e vonatkozásban még nem látott napvilágot a végrehajtási rendelet, ami részletesebb iránymutatást adna.

Határozati javaslat
a közművelődési, a közgyűjteményi és a helyi kulturális javak védelmével
kapcsolatos feladatellátás átszervezésének kezdeményezéséről

1. Dombóvár Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Földi István Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény és a Tinódi Ház Közművelődési Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság összevont formában történő működésének, illetve a kötelező önkormányzati feladatot képező kulturális szolgáltatások integrált intézményben való biztosításának lehetőségéről szóló tájékoztatást elfogadja.
2. A Képviselő-testülete kinyilvánítja szándékát, hogy a muzeális intézményekkel, valamint a nyilvános könyvtári ellátás és a közművelődési alapszolgáltatások hozzáférhetőségének biztosításával összefüggő feladatait – melyet jelenleg a Földi István Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény, illetve a Tinódi Ház Közművelődési Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társasággal kötött, közművelődési intézmény működtetésére irányuló közművelődési megállapodás útján biztosít – közös szervezetben, a közművelődési megállapodás megszüntetésével közvetlen önkormányzati fenntartású közművelődési intézmény révén, integrált kulturális intézményi formában – amely települési könyvtár, muzeális intézmény (közérdekű muzeális gyűjtemény) és közművelődési intézmény (művelődési ház) –, költségvetési szerv fenntartása útján kívánja ellátni 2021. január 1. napjától a Földi István Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény átszervezésével, feladatkörének a közművelődési feladatokkal történő kibővítésével.
3. A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 69/A. §-ában és 78/J. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a kultúráért felelős minisztertől az átszervezéssel kapcsolatos véleményt szerezzze be, és azzal együtt a további döntési javaslatokat terjessze a képviselő-testület elé.

Határidő: azonnal – véleménykérésre

2020. november 30. – a döntési javaslatok képviselő-testület elé terjesztésére

Felelős: Polgármester

Végrehajtásért felelős: Jegyző

Kerényi Zsolt
alpolgármester